

Vývoj znaleckých odměn

Pro porovnání dlouhodobého vývoje znaleckých odměn lze orientačně provést inflační přepočty. S ohledem na měnovou reformu v roce 1953 je k dispozici inflační kalkulačka¹ až od roku 1954.

V letech 1954 až 1989 kalkulačka počítá s meziroční inflací odhadnutou na 3,3%, po roce 1989 vychází z meziroční inflace, jak ji pravidelně zveřejňuje statistický úřad. Údaje před rokem 1989 jsou pouze orientační. Kalkulačka je do roku 2015. Pro léta 2016 až 2018 byl použit inflační cíl ČNB, tzn. odhadovaná roční inflace ve výši 2%.

Rok	Znalecké odměny	1954	1958	1967	1993	2003	2015	2016	2018
1954	za 1 hod. ve stupni I	50	57	76	359	637	824	840	874
	za 1 hod. ve stupni II	100	114	153	718	1 275	1 684	1 718	1 787
	za 1 hod. ve stupni III	150	171	229	1 077	1 912	2 472	2 521	2 623
1958	za 1 hod. ve stupni I	9	10	13	63	112	145	148	154
	za 1 hod. ve stupni II	14	16	21	101	179	232	237	246
	za 1 hod. ve stupni III	17,5	20	27	126	224	290	296	308
1967	za 1 hod. ve stupni I	11	13	17	80	142	184	188	195
	za 1 hod. ve stupni II	16,5	19	25	118	209	270	275	287
	za 1 hod. ve stupni III	23	26	35	165	293	378	386	401
1993	za 1 hod. min.	10,4	11,8	16	75	133	172	175	183
	za 1 hod. max.	17,4	32,9	26,6	125	222	287	293	305
2003	za 1 hod. min.	7,8	8,9	12	56,4	100	129	132	137
	za 1 hod. max.	27,5	31,3	41,9	197	350	453	462	481
2018	znalci za 1 hod. min.	17,2	19,5	26,2	123,3	218,5	283	288	300
	znalci za 1 hod. max.	31,4	35,8	47,9	225,6	401	518	529	550
	znalci za 1 hod. min. (ve zdrav.)	22,9	26,1	34,9	164,4	291,8	377	384	400
	znalci za 1 hod. max. (ve zdrav.)	37,2	42,3	56,7	267	474	613	625	650
	ústavy za 1 hod. min.	28,6	32,5	43,5	205,4	364	471	481	500
	ústavy za 1 hod. max.	42,9	48,9	65,4	308	547	707	721	750
	náhrada za ztrátu času	17,2	19,6	26,2	123,4	218,5	283	288	300

zdroj: vlastní výpočet

V šedých rámečcích jsou uvedeny změny znaleckých odměn:

- **rok 1954** – hodinové sazby ve výši 50 Kčs, 100 Kčs a 150 Kčs platné od roku 1950
- **rok 1958** – hodinové sazby ve výši 10 Kčs, 18 Kčs a 20 Kčs
- **rok 1967** – hodinové sazby ve výši 17 Kčs, 25 Kčs a 35 Kčs
- **rok 1993** – hodinové sazby ve výši 75 Kč až 125 Kč
- **rok 2003** – hodinové sazby ve výši 100 Kč až 350 Kč
- **rok 2018** – navrhané hodinové sazby pro znalce v rozmezí 300 Kč až 550 Kč, pro znalce v oboru zdravotnictví 400,- Kč až 650 Kč, pro znalecké ústavy 500,- Kč až 750 Kč.

V rámečcích napravo i nalevo od šedých rámečků jsou inflační přepočty.

Znaleckým odměnám, které byly stanovené vyhláškou č. 404/1950 Ú.I.I. (tedy před zahájením restrikcí vůči znalcům) v současnosti přibližně odpovídají částky 840 Kč (v I. stupni), 1 718 Kč (ve II. stupni) a 2 521 Kč (ve III. stupni).

Jak je dále patrné z přehledu, stávající minimální hodinová sazba 100 Kč zhruba odpovídá částce 8,90 Kčs v roce 1958. Je tedy nižší, než tehdy platná vyhlášková odměna 10 Kčs z období počátku restriktivních zásahů vůči znalcům.

¹ <http://www.penize.cz/kalkulacky/znehodnoceni-koruny-inflace#inflace>

Náhrada za ztrátu času, která je plánovaná od roku 2018 ve výši 300 Kč na hodinu, přibližně odpovídá částce 17,20 Kčs v roce 1954. Pro srovnání, vládní nařízení č. 121/1947 Sb. stanovilo náhradu za ztrátu času příslušící znalci v částce 40,- Kčs za každou započatou hodinu.

Paušální částka odměny za obhlídku mrtvoly na místě z návrhu vyhlášky ve výši 500,- Kč přibližně odpovídá částce 28,6 Kčs v roce 1954. V roce 1947 však byla za vnější prohlídku lidské mrtvoly, lidského plodu, nebo lůžka, nebyla-li konána pitva, sazba ve výši 45 Kčs.

Za převzetí a obeznámení se s případem je navrhována paušální odměna ve výši 500 Kč. Inflačním přepočtem odpovídá částce 28,60 Kčs v roce 1954. Přitom v roce 1947 byla za studium obsáhlých spisů soudních nebo jiných, pokud nebyly vlastním předmětem znalecova ohledání nebo šetření, za každou, byť i započatou hodinu potřebnou ke studiu, sazba ve výši 30 Kčs.

K tomu lze jen uvést, že i když byl zákon z roku 1949 o stálých přísežných znalcích a tlumočnících již poznamenán nastupujícím socialismem v Československu, jednalo se o kvalitní legislativní úpravu. Rovněž jeho prováděcí předpisy navazovaly na předchozí vývoj. Lze konstatovat, že i v 50. letech (do roku 1958) byla výše odměn za znalecké úkony „opodstatněná naléhavým důvodem obecného zájmu“, jako je zabezpečení řádného fungování justice. Od roku 1958 se pak naléhavým důvodem obecného zájmu stalo „vymýcení soukromopodnikatelských způsobů při provádění znaleckých a tlumočnických úkonů.“

Pokud porovnáme orientační inflační přepočty znaleckých odměn z roku 1950, zjistíme, že jejich dnešní výše 840 Kč (v I. stupni), 1 718 Kč (ve II. stupni) a 2 521 Kč (ve III. stupni) by korespondovala se současnými obvyklými sazbami mediátorů, které se pohybují v rozmezí 800,- Kč až 2 000,- Kč za 1 hodinu mediačního jednání.